

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TSK içinde yaşanan şüpheli asker ölümleri/intiharlarının tüm boyutlarıyla etkin olarak araştırılması ve gerekli soruşturmanın yapılarak asker ölümlerinin gerçek nedenlerinin tespit edilmesi, başta siyaset kurumu ve TSK olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının bu konudaki rol ve sorumluluklarının ele alınarak bu tür ölümler yaşanmadan önlenmesi için gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması, şüpheli asker ölümleri/ intiharları ile ilgili erişilebilir bir veri tabanı oluşturulması, mağdur ailelerinin mağduriyetlerini giderecek maddi ve manevi desteğin sağlanması, Vicdani Red Hakkı'nın tanınması için amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim..

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Zorunlu askerlik nedeniyle askere giden gençler kışlalarda şüpheli bir şekilde ölü olarak bulunmaktadır. Kışlada yaşanan şüpheli asker ölümlerinin büyük bir çoğunluğu intihar olarak kayıtlara geçirilmektedir. Şüpheli asker ölümlerinin intihar mı yoksa cinayet mi olduğuna dair adli ve idari yönden etkin soruşturma yürütülmemekte, zorunlu askerlik uygulaması esnasında kışlada hak ihlalini ve kötü muameleyi araştırarak bağımsız sivil mekanizmalar bulunmamaktadır. Kışlaların kapalı ve katı hiyerarşiye bağlı kurumlar olması nedeniyle zorunlu askerlik sırasında askerlerin maruz kaldığı her türlü hak ihlali, baskı ve kötü muamelede denetimden uzak kalmakta ve cezasız bırakılmaktadır. Kışlalarda yaşanan şüpheli asker ölümlerinde davalar askeri mahkemeler tarafından görülmekte ve büyük bir çoğunluğu takipsizlikle sonuçlanmaktadır.

“İntihar etti” denilerek kışlalarda şüpheli bir şekilde ölen askerlerin ölüm nedenleri resmî kayıtlara intihar olarak geçmekte ve bu nedenle şüpheli asker ölümlerinin intihar mı yoksa vurulma sonucu mu olduğuna dair net sayılar bilinmemektedir.

Milli Savunma Bakanlığı'nın 2012 yılı verilerine göre; 1992 ile 2002 yılları arasında 2.211 askerın intihar ettiği iddia edilmiştir. şüpheli asker ölümleri ile ilgili son 7 yıllık dönemde ise güncel resmî hiçbir veri basın ve kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Oysa kışlalarda "intihar etti" denilen şüpheli asker ölümleri de her geöen gün artmaktadır. En son Van'da askerlik yapan Muş Malazgirt nüfusuna kayıtlı 21 yaşındaki Ahmet Türelı nöbet yerinde göğsünde üç kurşunla vurularak öldürölmüş ve yetkililer ailesine Türelı'nın intihar ettiğini söylemiştir. Sivil Toplum Örgütleri, şüpheli asker ölümleri/intiharlarının resmî verilerinin 1,5 katı daha fazla olduğunu ifade etmektedir. "İntihar etti" denilerek öldürölen asker sayısı, neredeyse iki tugay asker sayısı kadardır. şüpheli bir şekilde ölen askerlerin aileleri öocuklarının intihar ettiğine asla inanmadıklarını ve ölümlerinin araştırılması, aydınlatılması için yıllardır mücadele etmektedirler. Kaldı ki şüpheli asker ölümleri intihar olsa dahi TSK içinde artan asker intiharlarının sebeplerinin araştırılması ve bu intiharları önleyecek tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Zorunlu askerlik sırasında maruz kalınan hak ihlalleri üzerine öalışan Asker Hakları İnisiyatifi medya takibi ve kendilerine iletilen şikâyetlerden toplam 653 şikayetin 54'ünde başvurucuların intihar etmeyi düşündüklerini ifade etmiştir. Asker Hakları İnisiyatifi'nin 2012 yılında Genelkurmay Başkanlığı ve TÜİK tarafından açıklanan resmî verilere dayanarak yaptığı öalışmaya göre, zorunlu askerlik yapanların kaba intihar hızı, 20-24 yaş arası erkeklerin sivildeki kaba intihar hızından 2.5 kat fazla olarak tespit edilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nde asker ölümlerine ilişkin olarak bu kadar ciddi bir sorun olmasına rağmen kamu kurumlarının etkin bir öalışma yürütmemesi bu ölümlere seyirci kaldığı anlamına gelmektedir. şüpheli asker ölümlü davaları, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından yaşam hakkı ihlali konuları arasında yer almaktadır.

Bu sebeple, TSK içinde yaşanan şüpheli asker ölümleri/intiharlarının tüm boyutlarıyla etkin olarak araştırılması ve gerekli soruşturmanın yapılarak asker ölümlerinin geröek nedenlerinin tespit edilmesi, başta siyaset kurumu ve TSK olmak üzere kamu kurum ve kuruşlarının bu konudaki rol ve sorumluluklarının ele alınarak bu tür ölümler yaşanmadan önlenmesi için gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması, şüpheli asker ölümleri/ intiharları ile ilgili erişilebilir bir veri tabanı oluşturulması, mağdur ailelerinin mağduriyetlerini giderecek maddi ve manevi desteğin sağlanması, Vicdani Red Hakkı'nın tanınması amacıyla Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz